

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

จากกรอบความคิดในการศึกษาวิจัย และจากการสำรวจเอกสารดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 จึงได้กำหนดเนื้อหาผลการศึกษาวิจัยในบทที่ 4 นี้ออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาภูมิหลังของสตรีผู้นำทั้ง 11 คน ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับโลกทัศน์และลักษณะการทำทนายของสตรีผู้นำ ซึ่งทั้ง 2 ส่วนข้างต้นจะเป็นการศึกษามิติเดียว ส่วนที่ 3 และ 4 จะเป็นการศึกษา 2 มิติ ได้แก่ ผลการศึกษาการยอมรับบทบาทสตรีผู้นำ และผลการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภูมิหลังของสตรีผู้นำ

ข้อมเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าพฤติกรรมของสตรีผู้นำจะมีผลจากภูมิหลังของสตรีผู้นำนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภูมิหลังเกี่ยวกับระดับอายุ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานภาพครอบครัว รายได้ หรือฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพ ภูมิลำเนา และการที่เคยมีบุคคลในครอบครัวดำรงตำแหน่งทางการเมือง

จากผลการศึกษาพบว่า สตรีผู้นำทั้ง 11 คนจะมีอายุในวัยกลางคนขึ้นไป กล่าวคือ กว่าครึ่ง (6 คนหรือร้อยละ 54.55) จะมีอายุระหว่าง 41-50 ปี ในขณะที่เหลืออยู่ในช่วงอายุ 51-60 ปี ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสตรีผู้นำมีวัยวุฒิค่อนข้างสูง

ส่วนสถานภาพทางครอบครัว ส่วนใหญ่จะสมรสและอยู่ร่วมกับสามี (ร้อยละ 63.64) ในขณะที่มีเพียง 2 คน (ร้อยละ 18.18) ที่เป็นโสดอยู่ ซึ่งเป็นสัดส่วนเดียวกับที่ดำรงความเป็นมาต่อเนื่องจากสามีเสียชีวิต จึงอาจกล่าวได้ว่าสตรีผู้นำค่อนข้างมีความพร้อมในด้านสถานภาพครอบครัว เพราะไม่มีผู้ใดหย่าร้างหรือแยกกันอยู่

ในแง่ระดับการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ กล่าวคือ ประมาณครึ่งหนึ่ง (7 คนหรือร้อยละ 63.64) จบเพียงระดับมัธยมศึกษา โดยมีสัดส่วนผู้จบในระดับประถมศึกษา 2 (ร้อยละ 18.18) และมีผู้จบประกาศนียบัตรและปริญญาตรีกลุ่มละเพียง 1 คน (ร้อยละ 9.09)

ในด้านฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง โดยกว่าครึ่ง (6 คนหรือร้อยละ 54.55) มีรายได้ของครัวเรือนมากกว่าเดือนละ 8,000 บาท มีผู้ที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำคือ 2,000-4,000 บาทต่อ

เดือน 2 คน (ร้อยละ 18.18) นอกจากนั้น ในด้านอาชีพหลักจะอยู่ในกลุ่มเกษตรกรหรือประมงค่อนข้างมาก (ร้อยละ 63.64) รองลงมาได้แก่อาชีพค้าขายอิสระ (ร้อยละ 36.36)

เมื่อพิจารณาด้านภูมิลำเนาเกี่ยวกับภูมิลำเนา พบว่า สตรีผู้นำเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 90.91) เกิดอยู่ในจังหวัดนั้น ๆ มีเพียง 1 คน (ร้อยละ 9.09) เท่านั้นที่เกิดในจังหวัดอื่นแล้วอพยพมาอยู่ในจังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน

สำหรับภูมิลำเนาของการเคยได้รับรางวัลปรากฏว่า ไม่มีผู้ใดเคยได้รับรางวัลมาก่อนหน้าที่จะได้รับรางวัลก้านัน ผู้ใหญ่บ้านขอเยี่ยมชมในปี พ.ศ. 2540

ตารางที่ 7 ภูมิลำเนาของสตรีผู้นำ

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
1.2 31-40 ปี	-	-
1.3 41-50 ปี	6	54.55
1.4 51-60 ปี	5	45.45
2. ศาสนา		
2.1 พุทธ	11	100
2.2 อิสลาม	-	-
2.3 คริสต์	-	-
2.4 อื่น ๆ	-	-
3. สถานภาพครอบครัว		
3.1 สมรสแล้วและอยู่กับคู่สมรส	7	63.64
3.2 สมรสแล้วแต่แยกกันอยู่	-	-
3.3 ม่าย (สามีตาย)	2	18.18
3.4 หย่า	-	-
3.5 โสด	2	18.18

ตารางที่ 7 ภูมิหลังของสตรีผู้นำ (ต่อ)

ภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่า ป.4	-	-
4.2 จบชั้น ป.4 - ป.7	2	18.18
4.3 จบชั้นมัธยม	7	63.64
4.4 จบประกาศนียบัตร	1	9.09
4.5 ปริญญาตรี	1	9.09
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
4.7 การศึกษาผู้ใหญ่	-	-
4.8 อื่น ๆ	-	-
5. รายได้ของครัวเรือน (เดือนละ)		
5.1 น้อยกว่า 2,000 บาท	-	-
5.2 2,000 - 4,000 บาท	2	18.18
5.3 4,001 - 6,000 บาท	1	9.09
5.4 6,001 - 8,000 บาท	2	18.18
5.5 มากกว่า 8,000 บาท	6	54.55
6. อาชีพหลัก		
6.1 เกษตรกรหรือประมง	7	63.64
6.2 ค้าขายอิสระ	4	36.36
6.3 รัฐวิสาหกิจ	-	-
6.4 รับจ้าง	-	-
6.5 แม่บ้าน	-	-
6.6 ว่างาน	-	-
6.7 อื่น ๆ	-	-
7. ภูมิลำเนา		
7.1 เกิดอยู่ในจังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน	10	90.91
7.2 เกิดในจังหวัดอื่น แต่มาอยู่ในจังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน	1	9.09

ตารางที่ 7 ภูมิหลังของสตรีผู้นำ (ต่อ)

ภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
8. บุคคลในครอบครัวเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้นำท้องถิ่น		
8.1 เคย	3	27.27
8.2 ไม่เคย	8	72.73
9. ก่อนหน้าที่ที่จะได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในปี พ.ศ. 2540 เคยได้รับ		
9.1 1 ครั้ง	11	100
9.2 2 ครั้ง	-	-
9.3 3 ครั้ง	-	-
9.4 มากกว่า 3 ครั้ง	-	-

โลกทัศน์และลักษณะการทำงานของสตรีผู้นำ

โลกทัศน์และลักษณะการทำงานของสตรีผู้นำที่เป็นประเด็นการศึกษาในครั้งนี้ได้กำหนดไว้ 14 ประเด็นเฉพาะที่เห็นว่ามีควมสำคัญในฐานะการเป็นผู้นำจากการรวบรวมกรอบแนวความคิดและทฤษฎี รวมทั้งผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยแยกพิจารณาได้ดังนี้

1) การใช้เวลาในการปฏิบัติหน้าที่หรือการอุทิศเวลาให้กับงาน

จากข้อมูลภูมิหลังสตรีผู้นำมีอาชีพหลักด้านเกษตรกรรมและค้าขาย ดังนั้นจำเป็นต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งทุ่มเทให้กับอาชีพหลัก เนื่องจากค่าตอบแทนในตำแหน่งมีน้อย มิได้มีเงินเดือนประจำเช่นเดียวกับข้าราชการ ซึ่งพิจารณาเวลาในหนึ่งสัปดาห์ (7 วัน) ว่าได้อุทิศเวลาให้กับงานในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพียงไร ผลการศึกษาพบว่า สตรีผู้นำส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.82) ได้อุทิศเวลามากกว่า 14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในการทำงาน โดยมีช่วงเวลาในการทำงานที่ไม่แน่นอนว่าจะเป็นช่วงเวลากลางวันหรือกลางคืน

หากจะพิจารณาถึงภูมิหลังของสตรีผู้นำเกี่ยวกับอาชีพของสตรีผู้นำทั้ง 11 คน ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือประมง และค้าขายอิสระ ลักษณะอาชีพจะเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้สตรีผู้นำสามารถอุทิศเวลาให้กับงาน รวมทั้งสามารถทำงานในฐานะผู้นำได้ตลอดเวลา ซึ่งส่งผลให้ราษฎรสามารถติดต่อกับสตรีผู้นำได้ตลอดเวลา อันเป็นลักษณะพิเศษที่น่าสนใจของผู้นำในสังคมชนบท

ไทยที่มีขนาดชุมชนไม่ใหญ่นัก มีความใกล้ชิด และมักจะเป็นสังคมเกษตรกรรมที่มีวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันที่ไม่ต้องเร่งรีบหรือต้องมีชั่วโมงการทำงานที่เคร่งครัดเหมือนในสังคมเมืองหรือสังคมอุตสาหกรรมสมัยใหม่

2) การให้ความสำคัญกับงาน

จากการที่สตรีผู้นำจำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจในการประกอบอาชีพหลักไปพร้อม ๆ กับการทำงานในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในบางครั้งจึงต้องมีความซ้ำซ้อนในเวลาเดียวกันระหว่างภารกิจส่วนตัวกับภารกิจงานในตำแหน่งฯ ซึ่งทางเลือกส่วนใหญ่อาจทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ

ก. กรณีให้ความสำคัญกับงานส่วนตัวมากกว่า ก็อาจทำได้โดยการมอบหมายบุคคลอื่น ๆ ไปปฏิบัติงานแทน หรือให้ราษฎรมาพบ รวมทั้งการขอให้ราษฎรผู้นั้นเลื่อนวันนัดหมายใหม่

ข. กรณีให้ความสำคัญกับงานในตำแหน่งมากกว่า ก็เลื่อนวันเวลาที่จะไปทำภารกิจส่วนตัวนั้นออกไปใหม่ เพื่อจะได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ตำแหน่งได้

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่จะเลือกให้ความสำคัญกับภารกิจส่วนตัว โดยให้ความสำคัญกับงานน้อย (ร้อยละ 72.73)

3) การยืดหยุ่นในการกำกับให้ราษฎรปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย

เนื่องจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายในหลาย ๆ ประการ รวมทั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย ทั้งการบังคับใช้และการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย ในทางปฏิบัติในสังคมไทยมักจะมีการยืดหยุ่นในการบังคับใช้ระเบียบกฎหมาย ซึ่งจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจหรือวิธีการทำงานของสตรีผู้นำ ซึ่งอาจสรุปได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

ก. มีความยืดหยุ่น โดยเริ่มตั้งแต่หลีกเลี่ยงหรือทำเฉยไม่รู้ ไม่รับทราบ การดักเตือนผู้ละเมิดระเบียบหรือกระทำผิดกฎหมาย รวมไปถึงการหาหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยเหนือเพื่อจะลงมือบังคับใช้ระเบียบกฎหมายนั้น ๆ

ข. ไม่มีความยืดหยุ่น ไม่ยอมให้กระทำขัดกับสิ่งที่ได้ตั้งระเบียบกฎหมาย รวมทั้งการจับตัวผู้กระทำผิด ส่งตัวไปดำเนินคดีตามกฎหมาย

ผลการศึกษา พบว่า สตรีผู้นำค่อนข้างจะเคร่งครัดในการปฏิบัติตามระเบียบ โดยไม่ทำในสิ่งที่ขัดต่อระเบียบราชการทั้งหมดทั้ง 11 คน ในขณะที่ในการบังคับใช้กฎหมายนั้นสตรีผู้นำทั้งหมดจะมีความยืดหยุ่นในการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งอาจจะเป็นผลจากลักษณะของสังคมไทยที่มีลักษณะประนีประนอมและลักษณะของสตรีที่มีความเมตตา เพราะการนำผู้กระทำผิดไปลงโทษจะมีผลกระทบมากจึงมีการยืดหยุ่น ในขณะที่การกระทำผิดระเบียบของทางราชการเป็นเพียงสภาพปัจจัยที่ไม่หนักหนานักและเป็นเรื่องใกล้ตัว

4) การเลือกภารกิจในการปฏิบัติ

โดยปกติตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติมากมาย ซึ่งหากพิจารณาถึงความยากง่ายในการปฏิบัติของสตรีผู้นำก็จะเริ่มจากการฝึกหัดชาวบ้านให้รู้จักทำหน้าที่ได้ในยามสงคราม การกำกับดูแลและการเสียดินอกร การดูแลรักษาสาธารณสมบัติในพื้นที่ การป้องกันโรคภัยและสิ่งสกปรก และเสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือกรรมการหมู่บ้าน

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่สตรีผู้นำเลือกภาระกิจที่มีความยากง่ายในระดับกลาง ๆ คือ เลือกภาระกิจดูแลรักษาสาธารณสมบัติในพื้นที่ (ร้อยละ 54.55) รองลงมาจะเลือกที่ง่ายที่สุดคือ เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษา (ร้อยละ 36.36)

5) เป้าหมายในการทำงาน

เป้าหมายในการทำงานของสตรีผู้นำนั้นมีทั้งเป้าหมายในการทำงานในตำแหน่งโดยตรง และเป้าหมายในการดำรงตำแหน่ง โดยทั้งสองประการอาจแยกเป็นเป้าหมายเพื่อตนเองและเพื่อประชาชน

ผลการศึกษา พบว่า ในแง่เป้าหมายในการทำงานร่วมกับประชาชน สตรีผู้นำทั้งหมดมีความต้องการหรือเป้าหมายเพื่อประชาชนได้ประโยชน์หรือมีความสุข ในขณะที่ หากจะพิจารณาถึงเป้าหมายในการดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.73) ยังมีเป้าหมายเพื่อประชาชนหรือส่วนรวมเป็นสำคัญ

6) การปฏิบัติงานร่วมกับประชาชนหรือบุคคลอื่น ๆ

ในการปฏิบัติงานร่วมกับประชาชนหรือบุคคลอื่น ๆ นอกจากสตรีผู้นำจะต้องปรับตนเองให้เข้ากับคนอื่น ๆ และการแก้ไขความขัดแย้งในกลุ่มผู้ทำงานแล้ว การทำงานหรือการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลงานจำต้องมีวิธีการทำงานที่ผู้นำจะต้องใช้ภาวะผู้นำหรือการชักจูงโน้มน้าวความคิดของผู้ปฏิบัติงานให้เกิดการสร้างสรร นำไปสู่ผลการทำงานเป็นหมู่คณะได้

ผลการศึกษา พบว่า ในแง่การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น สตรีผู้นำส่วนใหญ่จะพยายามปรับตัว (ร้อยละ 81.82) ซึ่งก็สอดคล้องกับกรณีที่มีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นก็จะใช้วิธีการแก้ไขปัญหาคือ ข้อขัดแย้งโดยการพยายามประสานแก้ไข (ร้อยละ 27.27) มากกว่าการหนีปัญหาหรือตัดสินใจข้อขัดแย้ง (ร้อยละ 27.27) เช่นเดียวกัน ในการปฏิบัติงานร่วมกับชาวบ้าน และการปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการ ส่วนใหญ่จะเลือกผสานความคิด (ร้อยละ 63.64 และร้อยละ 90.91 ตามลำดับ) ซึ่งอาจกล่าวได้โดยสรุปว่า ส่วนใหญ่สตรีผู้นำจะทำงานในลักษณะประสานความคิด ประสานประโยชน์หรือในลักษณะประนีประนอม อันเป็นลักษณะทั่ว ๆ ไปของสตรีไทย

7) การแสดงบทบาททางการเมือง

การแสดงบทบาททางการเมือง โดยปกติสตรีผู้นำจะมีบทบาท 2 ระดับ คือ ระดับการเมืองทั่ว ๆ ไป หรือการแสดงบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับเหนือกว่าระดับชุมชนที่ตนรับผิดชอบ และในระดับชุมชน อันหมายถึงบทบาทในฐานะผู้นำชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า สตรีผู้นำส่วนใหญ่เลือกที่จะแสดงบทบาทในฐานะผู้นำของชุมชนในฐานะตัวแทนราชการหรือกระทำการในทุกเรื่อง (ร้อยละ 63.64) โดยเลือกบทบาทในการแก้ไขปัญหาของประชาชนรองลงมา (ร้อยละ 27.27) ซึ่งสอดคล้องกับบทบาททางการเมืองทั่ว ๆ ไปที่เลือกบทบาทกว้าง ๆ ในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับภาครัฐ กลุ่มผู้นำทางการเมือง รวมทั้งในทุก ๆ เรื่องเป็นส่วนใหญ่เช่นกัน (ร้อยละ 63.64)

ตารางที่ 8 ลักษณะการทำงานและโลกทัศน์ของสตรีผู้นำ

ลักษณะการทำงานและโลกทัศน์	จำนวน	ร้อยละ
1. การอุทิศเวลาให้กับงาน		
1.1 ต่ำกว่า 14 ชั่วโมง	2	18.18
1.2 สูงกว่า 14 ชั่วโมง	9	81.82
2. ช่วงเวลาที่ปฏิบัติมากที่สุด		
2.1 ช่วงกลางวัน	-	-
2.2 ช่วงกลางคืน	-	-
2.3 ไม่แน่นอน	11	100
3. การให้ความสำคัญกับงาน		
3.1 ให้ความสำคัญมาก	3	27.27
3.2 ให้ความสำคัญน้อย	8	72.73
4. การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน		
4.1 ปรับตัวน้อย	2	18.18
4.2 ปรับตัวมาก	9	81.82
5. การยึดหยุ่นต่อระเบียบ		
5.1 ไม่ยึดหยุ่น	8	72.73
5.2 ยึดหยุ่น/พยายามทำ	3	27.27
6. การยึดหยุ่นต่อกฎหมาย		
6.1 ไม่ยึดหยุ่น	-	-
6.2 ยึดหยุ่น	11	100

ตารางที่ 8 ลักษณะการทำงานและโลกทัศน์ของสตรีผู้นำ (ต่อ)

ลักษณะการทำงานและโลกทัศน์	จำนวน	ร้อยละ
7. ภารกิจที่เลือกปฏิบัติก่อนหลัง		
7.1 ฝึกหัดชาวบ้านให้รู้จักทำหน้าที่ได้ในยามสงคราม	-	-
7.2 จัดทำบัญชีสิ่งของเสียภาษีและนำราษฎรไปเสียภาษีอากร	-	-
7.3 เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน	4	36.36
7.4 การป้องกันโรคภัยและขจัดสิ่งสกปรก	1	9.09
7.5 ดูแลรักษาสาธารณสมบัติในพื้นที่	6	54.55
8. เป้าหมายในการทำงาน		
8.1 เพื่อตนเอง	-	-
8.2 เพื่อประชาชน	11	100
9. เป้าหมายการดำรงตำแหน่ง		
9.1 เพื่อตนเองหรือวงศ์ตระกูล	3	27.27
9.2 เพื่อประชาชนหรือส่วนรวม	8	72.73
10. การปฏิบัติตนร่วมกับชาวบ้าน		
10.1 คิดเอง	-	-
10.2 ผสานความคิด	7	63.64
10.3 ชาวบ้านคิด	4	36.36
11. การปฏิบัติตนร่วมกับกรรมการ		
11.1 คิดเอง	1	9.09
11.2 ผสานความคิด	10	90.91
11.3 เพื่อนร่วมงานคิด	-	-
12. วิธีแก้ไขข้อขัดแย้ง		
12.1 หนีข้อขัดแย้ง	-	-
12.2 พยายามประสาน	8	72.73
12.3 ตัดสินข้อขัดแย้ง	3	27.27

ตารางที่ 8 ลักษณะการทำงานและโลกทัศน์ของสตรีผู้นำ (ต่อ)

ลักษณะการทำงานและโลกทัศน์	จำนวน	ร้อยละ
13. บทบาทในฐานะผู้นำทางชุมชน		
13.1 แก้ปัญหาชาวบ้าน	3	27.27
13.2 ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม	1	9.09
13.3 ตัวแทนราชการ/กระทำการทุกเรื่อง	7	63.64
14. บทบาททางการเมือง		
14.1 บทบาทแคบ (ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง, รักษาศาสนา)	4	36.36
14.2 บทบาทกว้าง (เกี่ยวข้องกับงานราชการ, ทุกเรื่อง)	7	63.64

การยอมรับบทบาทของสตรีผู้นำ

ภูมิหลังของผู้แสดงความคิดเห็น

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของผู้ให้ความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ต่อบทบาทของสตรีผู้นำนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับภูมิหลังของผู้ตอบหรือผู้แสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะภูมิหลังเกี่ยวกับ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก ซึ่งจากผู้แสดงความคิดเห็นรวมทั้งสิ้น 198 คนเกี่ยวกับบทบาทของสตรีผู้นำ สามารถจำแนกภูมิหลังดังกล่าวได้ดังนี้ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 78.3) อายุอยู่ในวัยกลางคนโดยมีอายุเฉลี่ย 44 ปี ทั้งนี้เกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 99.5) ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 61.10) โดยรวมแล้วกลุ่มบุคคลมากกว่าครึ่งของผู้แสดงความคิดเห็นมีรายได้ค่อนข้างต่ำ กล่าวคือ มีรายได้เฉลี่ยระดับเดือนละ 2,000-4,000 บาท (ร้อยละ 39.4) และน้อยกว่า 2,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 27.30) โดยส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรหรือประมง (ร้อยละ 68.20) ซึ่งสภาพพื้นที่ตำบลหมู่บ้านที่ศึกษา ราษฎรส่วนใหญ่จะทำนาและปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง มันสำปะรัง มีบางพื้นที่จะมีการทำสวนผลไม้ ในด้านการทำการประมงจะเป็นการทำประมงน้ำจืด โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงปลาในบ่อหรือสระที่ขุดไว้ในพื้นที่ของตนเองเป็นหลัก

ตารางที่ 9 ภูมิหลังของผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นการยอมรับบทบาทของสตรีผู้นำ

ภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	155	78.3
1.2 หญิง	43	21.7
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	12	6.1
2.2 31-40 ปี	64	32.3
2.3 41-50 ปี	66	33.3
2.4 51-60 ปี	56	28.3
3. ศาสนา		
3.1 พุทธ	197	99.5
3.2 อิสลาม	1	0.5
3.3 คริสต์	-	-
3.4 อื่น ๆ	-	-
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ต่ำกว่า ป.4	20	10.1
4.2 จบชั้น ป.4 - ป.7	121	61.1
4.3 จบชั้นมัธยม	42	21.2
4.4 จบประกาศนียบัตร	1	0.5
4.5 ปริญญาตรี	2	1.0
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
4.7 การศึกษาผู้ใหญ่	12	6.1
4.8 อื่น ๆ	-	-
5. รายได้ของครัวเรือน (เดือนละ)		
5.1 น้อยกว่า 2,000 บาท	54	27.3
5.2 2,000 - 4,000 บาท	78	39.4
5.3 4,001 - 6,000 บาท	38	19.2
5.4 6,001 - 8,000 บาท	11	5.6
5.5 มากกว่า 8,000 บาท	17	8.6

ตารางที่ 9 ภูมิหลังของผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นการยอมรับบทบาทของสตรีผู้นำ (ต่อ)

ภูมิหลัง	จำนวน	ร้อยละ
6. อาชีพหลัก		
6.1 เกษตรกรหรือประมง	137	69.3
6.2 ค้าขายอิสระ	15	7.6
6.3 รัฐวิสาหกิจ	2	1.0
6.4 รับจ้าง	31	15.7
6.5 แม่บ้านหรือพ่อบ้าน	5	2.5
6.6 ว่างงาน	3	1.5
6.7 อื่น ๆ	5	2.5

ประเด็นการยอมรับบทบาทของสตรีผู้นำ

ในความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมในการปฏิบัติงานกับสตรีผู้นำนั้น ได้แยกการพิจารณาออกเป็น 3 กลุ่ม รวม 25 ประเด็น ได้แก่

1) ด้านคุณสมบัติส่วนตัว แยกได้ 7 ประการ ได้แก่

- 1.1) การสำรวจในคำพูด หมายถึง การเป็นผู้ที่ระมัดระวังในการใช้ถ้อยคำพูดจา
- 1.2) ความสุภาพอ่อนโยน
- 1.3) ความมีจริยธรรม หมายถึง การประพฤติในขอบเขตของคุณธรรมและศีลธรรม หรือเป็นผู้ที่มีคุณงามความดี
- 1.4) การเปิดเผย หมายถึง การรบกวนประชาชนโดยเฉพาะการเปิดเผยทรัพย์สินหรือการเรียกรับต่าง ๆ
- 1.5) ความอดทน หมายถึง ความอดทนต่องาน แม้ว่าจะมีอุปสรรคและความยาก
- 1.6) ความยุติธรรม หมายถึง การไม่อคติ ไม่เลือกที่รักมักที่ชังกับประชาชนในปกครองในการจัดสรรประโยชน์ต่าง ๆ
- 1.7) ความเสียสละ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน และเพื่อนร่วมงานในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

2) ด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการกิจ

2.1) ด้านวัฒนธรรมและประเพณี หมายถึง การเป็นผู้นำในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น

2.2) ด้านการส่งเสริมอาชีพ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนในปกครอง ได้อยู่ดีกินดีอย่างทั่วถึงกัน

2.3) ด้านงานพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การพัฒนาสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์และสาธารณสมบัติอันหมายรวมถึงการจัดให้มีบริการขั้นพื้นฐานด้วย

2.4) ด้านการปราบปราม หมายถึง ความสามารถในการติดตาม จับกุม ดำเนินคดี ต่อผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย

2.5) ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง หมายถึง ความสามารถในการสืบสวนข้อเท็จจริงในคดีความต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ปกครอง

2.6) ด้านการบำบัดทุกข์บำรุงสุข หมายความว่า ความเน้นถึง การขจัดเหตุร้าย ภัยพิบัติรวมทั้งการบรรเทาภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยต่าง ๆ ในพื้นที่ปกครอง

2.7) ด้านการบำรุงสาธารณประโยชน์ หมายถึง การเอาใจใส่ในการดูแลรักษาสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์ในเขตพื้นที่ปกครอง

3) ด้านความรู้ความสามารถเฉพาะตัว

3.1) ความรอบรู้ หมายถึง การเป็นผู้รอบรู้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสายตาของประชาชนในปกครอง

3.2) ความสามารถ หมายถึง ไหวพริบในการปรับใช้หลักวิชาการปกครองหรือการบริหารงาน

3.3) ความสามารถในการรวมกลุ่ม หมายถึง ความสามารถในการใช้วิธีการประชุมเพื่อเป็นกลวิธีในการทำงาน โดยเฉพาะในการสื่อสาร แจ้งข่าวสารและการระดมความคิด

3.4) การสร้างบารมี หมายถึง ความเข้มแข็งที่ลูกน้องมีต่อสตรีผู้นำ

3.5) การประสานงาน หมายถึง ความสามารถในการต่อตรง ประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ

3.6) การพบปะประชาชน หมายถึง การพบปะพูดคุยกับราษฎรโดยสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสาร และในแง่จิตวิทยากับราษฎรในปกครอง

3.7) การจัดทำแผนงาน หมายถึง ความสามารถในการจัดทำโครงการหรือแผนงานของสภาตำบล

3.8) ความเด็ดขาด หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเด็ดขาด ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์

3.9) ความใจกว้าง หมายถึง การเป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เสมอ

3.10) การควบคุมงาน หมายถึง การติดตามความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ ๆ โดยต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลบรรลุหรือลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้

3.11) ความกระตือรือร้น หมายถึง เป็นคนที่กระตือรือร้น มีความคิดริเริ่ม ไม่เฉื่อยช้า และทำงานอย่างรวดเร็ว

ประเด็นการยอมรับบทบาทของสตรีผู้นำจำแนกตามภูมิหลังของสตรีผู้นำ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจในแง่ที่ว่า ในความคิดเห็นของผู้เคยร่วมงานหรือปฏิบัติงานร่วมกับสตรีผู้นำในประเด็นทั้ง 3 กลุ่มรวม 25 ประเด็นดังกล่าวข้างต้น จะแปรเปลี่ยนมากน้อยไปของระดับการยอมรับซึ่งอยู่กับภูมิหลังที่สำคัญ 2 ประการของสตรีผู้นำ อันได้แก่ ระดับการศึกษาและภูมิฐานะเดิม หรือไม่อย่างไร

ผลการศึกษา พบว่า ในแง่ภูมิหลังของสตรีผู้นำเกี่ยวกับระดับการศึกษาของผู้นำ ระดับการยอมรับที่มีต่อผู้นำที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรจะสูงสุด (4.52) โนกลุ่ม และสูงในเกือบทุกประเด็นของการยอมรับ ยกเว้นในประเด็นการสร้างบารมี (2.92) ที่มีค่าค่อนข้างต่ำ และประเด็นที่มีการยอมรับต่ำมากที่สุดได้แก่การเบียดเบียน (1.42) ส่วนในแง่ภูมิฐานะเดิมของผู้นำจะมีผลไม่แตกต่างกันที่ชัดเจน โดยจะสลับมากน้อยในแต่ละประเด็น แต่มีประเด็นที่มีค่าการยอมรับที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดคือ ประเด็นด้านการเบียดเบียนที่สตรีผู้นำที่มีภูมิหลังเกิดในจังหวัดนั้น ๆ (3.19) จะมีการยอมรับน้อยกว่าสตรีผู้นำที่เกิดในจังหวัดอื่น (4.00) ในทางกลับกันในประเด็นความรู้ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจด้านวัฒนธรรมและประเพณี สตรีผู้นำที่มีภูมิฐานะเกิดในจังหวัดนั้น ๆ จะได้รับการยอมรับที่สูงกว่า (4.40) ที่เกิดในจังหวัดอื่น (4.08) อย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 10 ประเด็นการยอมรับบทบาทสตรีผู้นำ จำแนกตามแผนภูมิหลังของสตรีผู้นำ

ประเด็นการยอมรับ	ระดับการยอมรับ (ค่าเฉลี่ย)						
	ภูมิหลัง ของ สตรีผู้นำ	ระดับการศึกษาของสตรีผู้นำ				ภูมิลำเนาเดิม	
		ประถม	มัธยม	ประกาศ	ปริญญาตรี	เกิดใน	เกิดใน
		ศึกษา	ศึกษา	นียบัตร	ขึ้นไป	จังหวัดนี้	จังหวัดอื่น
<u>ด้านคุณสมบัติส่วนตัว</u>							
1. การมีส่วนร่วมในคำพูด		4.47	4.39	4.92	3.95	4.38	4.75
2. ความสุภาพอ่อนโยน		4.56	4.4	4.83	3.79	4.41	4.50
3. จริยธรรม		4.53	4.51	4.92	3.53	4.43	4.67
4. การเบียดเบียน		3.91	3.07	1.42	3.47	3.19	4.00
5. ความอดทน		4.71	4.39	4.22	3.42	4.41	4.58
6. ความยุติธรรม		4.33	4.41	4.83	2.89	4.26	4.42
7. ความเสียสละ		4.44	4.32	4.58	2.89	4.22	4.17
<u>ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการกิจ</u>							
8. วัฒนธรรมและประเพณี		4.49	4.43	4.83	3.53	4.40	4.08
9. การส่งเสริมอาชีพ		4.64	4.37	4.75	2.89	4.31	4.50
10. งบประมาณท้องถิ่น		4.44	4.45	4.67	3.79	4.40	4.25
11. การปราบปราม		3.92	3.69	4.67	2.95	3.70	3.83
12. การสืบสวนข้อเท็จจริง		3.89	3.84	4.50	3.11	3.82	4.00
13. การบำบัดทุกข์บำรุงสุข		4.47	4.39	4.75	3.74	4.37	4.42
14. การบำรุงสาธารณประโยชน์		4.51	4.40	4.83	3.32	4.34	4.50
<u>ด้านความรู้ความสามารถเฉพาะตัว</u>							
15. ความรอบรู้		4.4	4.40	4.67	3.37	4.27	4.42
16. ความสามารถ (ไหวพริบ)		4.53	4.45	4.83	2.95	4.34	4.42
17. การรวมกลุ่ม (ประชุม)		4.4	4.32	4.83	2.79	4.24	4.00
18. การสร้างบารมี (ความขำเกรง)		4.27	4.11	2.92	3.16	3.99	4.00
19. การประสานงาน		4.58	4.57	4.92	4.26	4.56	4.58
20. การพบปะประชาชน		4.64	4.42	4.92	2.68	4.33	4.50
21. การจัดทำแผนงาน		4.33	4.32	4.67	3.26	4.23	4.42
22. ความเด็ดขาด (การตัดสินใจ)		4.25	4.31	4.75	3.05	4.19	4.25

ตารางที่ 10 ประเด็นการยอมรับบทบาทสตรีผู้นำ จำแนกตามแผนภูมิหลังของสตรีผู้นำ (ต่อ)

ประเด็นการยอมรับ	ระดับการยอมรับ (ค่าเฉลี่ย)						
	ภูมิหลัง ของ สตรีผู้นำ	ระดับการศึกษาของสตรีผู้นำ				ภูมิลำเนาเดิม	
		ประถม	มัธยม	ประกาศ	ปริญญาตรี	เกิดใน	เกิดใน
		ศึกษา	ศึกษา	นียบัตร	ขึ้นไป	จังหวัดนี้	จังหวัดอื่น
23. ความใจกว้าง		4.38	4.32	4.25	2.89	4.18	4.42
24. การควบคุมงาน		4.36	4.37	4.75	3.32	4.29	4.17
25. การกระตือรือร้น		4.36	4.42	4.75	3.32	4.36	4.25
รวม		4.39	4.28	4.52	3.29	4.22	4.32

ประเด็นการยอมรับบทบาทของสตรีผู้นำจำแนกตามโลกทัศน์ของสตรีผู้นำ

ในการศึกษาถึงโลกทัศน์ของสตรีผู้นำได้เลือกประเด็นโลกทัศน์ใน 5 ด้าน ได้แก่

1) การให้ความสำคัญกับงาน โดยผลการศึกษาสตรีผู้นำทั้ง 11 คนได้ให้ความสำคัญมาก 3 คน และให้ความสำคัญค่อนข้างน้อย 8 คน ซึ่งเมื่อพิจารณาระดับการยอมรับในประเด็นต่าง ๆ ทั้ง 3 กลุ่มรวม 25 ประเด็น พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มรวม 25 ประเด็นนั้นสตรีผู้นำมีโลกทัศน์ในการให้ความสำคัญกับงานน้อยจะได้รับการยอมรับ มากกว่า (4.44) กลุ่มที่ให้ความสำคัญกับงานมาก (4.10)

2) การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน เนื่องจากสตรีผู้นำทั้ง 11 คนมีโลกทัศน์ด้านเดียวทั้งหมด ได้แก่ การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงานมาก จึงไม่มีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ซึ่งโดยรวมทั้ง 3 กลุ่ม 25 ประเด็นนั้นได้รับการยอมรับสูง (4.21) และหากพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นคุณสมบัติส่วนตัวในแง่การเบียดเบียนจะได้รับการยอมรับน้อยที่สุด (3.24) และประเด็นที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดได้แก่ การประสานงาน (4.57)

3) เป้าหมายในการทำงานของสตรีผู้นำ เช่นเดียวกับเป้าหมายในการทำงานของสตรีผู้นำคือมีเพียงด้านเดียว ได้แก่ เพื่อประชาชน จึงไม่มีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม แต่หากพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละประเด็น พบว่า ประเด็นคุณสมบัติส่วนตัวในแง่การเบียดเบียนจะได้รับการยอมรับน้อยที่สุด (3.24) และประเด็นที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด ได้แก่ การประสานงาน (4.57)

4) เป้าหมายในการดำรงตำแหน่ง ผลการศึกษาสตรีผู้นำทั้ง 11 คนมีเป้าหมายในการดำรงตำแหน่งเพื่อตนเองและวงศ์ตระกูล 3 คน และเพื่อประชาชนหรือส่วนรวม 8 คน ซึ่งเมื่อพิจารณาระดับการยอมรับในประเด็นต่าง ๆ ทั้ง 3 กลุ่ม 25 ประเด็น พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มรวม 25

ประเด็นนั้นสตรีผู้นำที่มีเป้าหมายในการดำรงตำแหน่งเพื่อตนเองและวงศ์ตระกูลจะได้รับการยอมรับมากกว่า (4.29) กลุ่มที่มีเป้าหมายเพื่อประชาชนหรือส่วนรวม (4.19)

เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า มีค่าการยอมรับสลับกันทั้ง 2 กลุ่ม โดยมีประเด็นที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ได้แก่ ประเด็นคุณสมบัติส่วนตัวในการสำรวจคำพูดที่ผู้นำที่มีเป้าหมายในการดำรงตำแหน่งเพื่อประชาชนจะได้รับการยอมรับมากกว่า (4.44) ผู้นำที่มีเป้าหมายเพื่อตนเอง (3.33) ในทางกลับกันด้านการเบียดเบียน สตรีผู้นำกลุ่มที่มีเป้าหมายเพื่อตนเอง (3.79) จะได้รับการยอมรับมากกว่ากลุ่มที่มีเป้าหมายเพื่อประชาชน (2.96) ในด้านความรู้ ความสามารถ เฉพาะตัวด้านการสร้างบารมี กลุ่มที่มีเป้าหมายเพื่อตนเองได้รับการยอมรับมากกว่า (4.21) กลุ่มที่มีเป้าหมายเพื่อประชาชน (3.88)

5) บทบาทในฐานะผู้นำของชุมชน ผลการศึกษาสตรีผู้นำทั้ง 11 คนเลือกที่จะแสดงบทบาทเป็นตัวแทนราชการ/กระทำการทุกเรื่องมากที่สุดถึง 7 คน เพื่อแก้ปัญหาชาวบ้าน จำนวน 3 คน และส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน ซึ่งเมื่อพิจารณาระดับการยอมรับในประเด็นต่าง ๆ ทั้ง 3 กลุ่ม 25 ประเด็น พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มรวม 25 ประเด็นนั้นสตรีผู้นำกลุ่มที่เลือกบทบาทส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมจะได้รับการยอมรับมากที่สุด (4.71) และทั้ง 3 กลุ่มมีค่าการยอมรับมากน้อยสลับกันไปในแต่ละประเด็น โดยมีประเด็นที่น่าสนใจในด้านคุณสมบัติส่วนตัวด้านการเบียดเบียนที่มีความแตกต่างของการยอมรับอย่างเห็นได้ชัด โดยกลุ่มที่เลือกแสดงบทบาทในการแก้ปัญหาชาวบ้านจะได้รับการยอมรับน้อยที่สุด (2.73) กลุ่มที่เลือกบทบาทส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมจะได้รับการยอมรับมากที่สุด (4.42) โดยที่กลุ่มที่แสดงบทบาทเป็นตัวแทนราชการและกระทำการทุกเรื่องจะได้รับการยอมรับเป็นกลาง ๆ (3.43)

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาถึงระดับการยอมรับเฉพาะแต่ละกลุ่ม พบว่า ในกลุ่มที่เลือกบทบาทแก้ปัญหาชาวบ้านจะได้รับการยอมรับในประเด็นด้านความรู้ ความสามารถเฉพาะตัวในการประสานงานมากที่สุด (4.46) กลุ่มที่เลือกบทบาทส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมจะได้รับการยอมรับในประเด็นด้านคุณสมบัติส่วนตัวในความยุติธรรม ด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจในการบำบัดทุกข์บำรุงสุข และด้านความรู้ ความสามารถเฉพาะตัวในความเด็ดขาดในระดับสูงสุดเท่า ๆ กัน (4.92) ส่วนกลุ่มที่เลือกแสดงบทบาทตัวแทนราชการหรือกระทำการทุกเรื่องจะได้รับการยอมรับด้านคุณสมบัติส่วนตัวในความอดทนสูงสุด (4.67)

ตารางที่ 11 ประเด็นการยอมรับบทบาทของสตรีผู้นำจำแนกตามโลกทัศน์ของสตรีผู้นำ

ประเด็นการยอมรับ	ระดับการยอมรับ (ค่าเฉลี่ย)											
	โลกทัศน์ ของ สตรีผู้นำ	การให้ความ สำคัญกับงาน		การปรับตัว กับผู้ร่วมงาน		เป้าหมายใน การทำงาน		เป้าหมายใน การดำรงตำแหน่ง		บทบาทใน ฐานะผู้นำชุมชน		
		มาก	น้อย	น้อย	มาก	ตนเอง	ปชช.	ตนเอง	ปชช.	แก้ ปัญหา	ประ เพณี	ทุก เรื่อง
<u>ด้านคุณสมบัติส่วนตัว</u>												
1. การตำราวมในคำพูด	4.35	4.48	-	4.04	-	4.04	3.33	4.44	4.24	4.83	4.46	
2. ความสุภาพอ่อนโยน	4.34	4.53	-	4.41	-	4.41	4.39	4.43	4.18	4.83	4.51	
3. จริยธรรม	4.32	4.63	-	4.44	-	4.44	4.55	4.39	4.11	4.83	4.61	
4. การเบียดเบียน	2.98	3.63	-	3.24	-	3.24	3.79	2.96	2.73	4.42	3.43	
5. ความอดทน	4.21	4.73	-	4.42	-	4.42	4.69	4.28	3.99	4.58	4.67	
6. ความยุติธรรม	4.12	4.49	-	4.20	-	4.20	4.33	4.24	3.89	4.92	4.43	
7. ความเสียสละ	4.12	4.41	-	4.23	-	4.23	4.30	4.20	3.79	4.83	4.44	
<u>ด้านความรู้ความสามารถในการ ปฏิบัติการกิจ</u>												
8. วัฒนธรรมและประเพณี	4.25	4.58	-	4.38	-	4.38	4.45	4.35	4.15	4.67	4.50	
9. การส่งเสริมอาชีพ	4.09	4.67	-	4.32	-	4.32	4.55	4.21	3.86	4.83	4.56	
10. งานพัฒนาท้องถิ่น	4.28	4.57	-	4.39	-	4.39	4.36	4.41	4.24	4.83	4.44	
11. การปราบปราม	3.57	3.92	-	3.71	-	3.71	3.69	3.73	3.42	4.25	3.83	
12. การสืบสวนข้อเท็จจริง	3.73	3.96	-	3.82	-	3.82	3.84	3.82	3.55	4.17	3.96	
13. การบำบัดทุกข์บำรุงสุข	4.29	4.51	-	4.37	-	4.37	4.36	4.38	4.08	4.92	4.50	
14. การบำรุงสาธารณประโยชน์	4.2	4.58	-	4.35	-	4.35	4.43	4.31	4.06	4.67	4.50	
<u>ด้านความรู้ความสามารถเฉพาะตัว</u>												
15. ความรอบรู้	4.18	4.44	-	4.28	-	4.28	4.31	4.27	4.04	4.67	4.39	
16. ความสามารถ (ไหวพริบ)	4.17	4.62	-	4.35	-	4.35	4.49	4.27	3.96	4.83	4.54	
17. การรวมกลุ่ม (ประชุม)	4.03	4.53	-	4.23	-	4.23	4.37	4.15	3.85	4.83	4.40	
18. การสร้างบารมี (ความเข้มแข็ง)	3.93	4.09	-	3.99	-	3.99	4.21	3.88	3.76	4.67	4.06	
19. การประสานงาน	4.5	4.66	-	4.57	-	4.57	4.55	4.57	4.46	4.75	4.61	
20. การพบปะประชาชน	4.13	4.67	-	4.34	-	4.34	4.54	4.24	3.9	4.83	4.57	
21. การจัดทำแผนงาน	4.15	4.38	-	4.24	-	4.24	4.28	4.22	4.06	4.25	4.36	
22. ความเด็ดขาด (การตัดสินใจ)	4.05	4.43	-	4.20	-	4.20	4.25	4.18	3.90	4.92	4.31	
23. ความใจกว้าง	4.11	4.33	-	4.20	-	4.20	4.27	4.16	3.86	4.83	4.34	

ตารางที่ 11 ประเด็นการยอมรับบทบาทของสตรีผู้นำจำแนกตามโลกทัศน์ของสตรีผู้นำ (ต่อ)

ประเด็นการยอมรับ	ระดับการยอมรับ (ค่าเฉลี่ย)											
	โลกทัศน์ ของ สตรีผู้นำ	การให้ความ สำคัญกับงาน		การปรับตัว กับผู้ร่วมงาน		เป้าหมายใน การทำงาน		เป้าหมายใน การดำรงตำแหน่ง		บทบาทใน ฐานะผู้นำชุมชน		
		มาก	น้อย	น้อย	มาก	ตนเอง	ปชช.	ตนเอง	ปชช.	แก้ ปัญหา	ประ เพณี	ทุก เรื่อง
24. การควบคุมงาน		4.12	4.54	-	4.29	-	4.29	4.42	4.22	3.99	4.83	4.42
25. การกระตือรือร้น		4.23	4.54	-	4.35	-	4.35	4.39	4.34	4.14	4.83	4.43
รวม		4.10	4.44	-	4.21	-	4.21	4.29	4.19	3.93	4.71	4.37

ประเด็นการยอมรับบทบาทสตรีผู้นำจำแนกตามลักษณะการทำงานของสตรีผู้นำ

ในการศึกษาถึงลักษณะการทำงานของสตรีผู้นำ ได้เลือกประเด็นลักษณะการทำงานใน 5 ด้าน ได้แก่

1) การยึดหยุ่นในการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ผลการศึกษาพบว่า สตรีผู้นำทั้ง 11 คน มีลักษณะการทำงานที่เคร่งครัดไม่ยึดหยุ่นทั้งหมด จึงไม่มีการเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่ม แต่หากพิจารณาประเด็นการยอมรับ พบว่า ประเด็นด้านคุณสมบัติส่วนตัวในแง่การเบียดเบียนจะได้รับการยอมรับต่ำที่สุด (3.24) ในขณะที่ความรู้ ความสามารถเฉพาะตัวในการประสานงานจะได้รับการยอมรับสูงสุด (4.57)

2) การยึดหยุ่นในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ผลการศึกษาพบว่า สตรีผู้นำทั้ง 11 คนมีลักษณะการทำงานที่ยึดหยุ่นทั้งหมด จึงไม่มีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม แต่หากพิจารณาประเด็นการยอมรับสูงสุด ต่ำสุดก็ได้ผลเช่นเดียวกับกรณีการยึดหยุ่นในการปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

3) การปฏิบัติงานร่วมกับชาวบ้าน ผลการศึกษาพบว่า สตรีผู้นำ 7 คนเลือกปฏิบัติโดยผสมผสานความคิด และอีก 4 คนเลือกที่จะให้ชาวบ้านคิดเอง ดังนั้นจึงมีเพียง 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่เลือกแบบผสมผสานความคิดจะได้รับการยอมรับ (4.41) สูงกว่ากลุ่มที่ให้ชาวบ้านคิดเอง (3.91) และในแต่ละประเด็นย่อยกลุ่มที่เลือกแบบผสมผสานความคิดก็ได้รับการยอมรับสูงกว่ากลุ่มที่ให้ชาวบ้านคิดเองทุกประเด็น โดยด้านคุณสมบัติส่วนตัวในแง่ความอดทนได้รับการยอมรับสูงสุด (4.64) ต่ำสุดได้แก่คุณสมบัติส่วนตัวในการเบียดเบียน (ทั้งสองกลุ่ม) (3.39/2.97)

4) การปฏิบัติงานร่วมกันเป็นคณะ ผลการศึกษาพบว่า สตรีผู้นำ 10 คนเลือกที่จะผสมผสานความคิด มีเพียง 1 คนที่เลือกคิดเอง ส่วนการให้ผู้ร่วมงานคิดไม่มี กลุ่มที่เลือกคิดเองได้รับการยอมรับ (4.48) สูงกว่ากลุ่มผสมผสานความคิด (4.20) โดยในแต่ละประเด็นย่อยนั้น กลุ่มที่เลือกคิด

เองได้รับการยอมรับสูงกว่ากลุ่มผสมความคิดเห็นทุกประเด็น ยกเว้นกรณีประเด็นด้านคุณสมบัติส่วนตัวในการเบียดเบียนที่กลุ่มที่เลือกคิดเองได้รับการยอมรับน้อยกว่า ซึ่งเป็นค่าการยอมรับที่ต่ำที่สุดของกลุ่มนี้ด้วย

5) วิธีแก้ปัญหาคความขัดแย้ง ผลการศึกษาพบว่า สตรีผู้นำ 8 คนเลือกความพยายามประสานแก้ปัญหา และอีก 3 คนเลือกตัดสินข้อขัดแย้ง ผลการศึกษาออกมาในทำนองเดียวกับลักษณะการทำงานในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นคณะ โดยกลุ่มที่เลือกแก้ไขโดยการประสานแก้ปัญหาได้รับการยอมรับสูงกว่า(4.35/3.80) รวมทั้งในทุกประเด็นด้วย ยกเว้นด้านคุณสมบัติส่วนตัวในการเบียดเบียนที่ได้รับการยอมรับต่ำกว่ากลุ่มที่เลือกตัดสินปัญหา และเป็นการยอมรับของกลุ่มที่ต่ำที่สุดด้วย (3.16)

ตารางที่ 12 ประเด็นการยอมรับของสตรีผู้นำจำแนกตามลักษณะการทำงานของสตรีผู้นำ

ประเด็นการยอมรับ	ระดับการยอมรับ (ค่าเฉลี่ย)												
	ลักษณะการทำงาน	การชี้คเหตุ		การชี้คเหตุ		ปฏิบัติงานร่วม			ปฏิบัติงานร่วม			วิธีแก้ปัญหาคความขัดแย้ง	
		ต่อระเบียบ	ต่อกฎหมาย	กับชาวบ้าน	กันเป็นคณะ	วิธีแก้ปัญหาคความขัดแย้ง	กันเป็นคณะ	กันเป็นคณะ	กันเป็นคณะ	กันเป็นคณะ	กันเป็นคณะ	กันเป็นคณะ	
	ของสตรีผู้นำ	ไม่ชี้คเหตุ	ชี้คเหตุ	ไม่ชี้คเหตุ	ชี้คเหตุ	คิดเอง	ผสมผสาน	ชาวบ้าน	คิดเอง	ผสมผสาน	ผู้ร่วม	ปัญหา	ประสาน
ด้านคุณสมบัติส่วนตัว													
1. การสำรวจในคำพูด	4.04	-	-	4.04	-	4.56	4.13	4.63	4.37	-	-	4.49	4.09
2. ความสุภาพอ่อนโยน	4.41	-	-	4.41	-	4.61	4.07	4.63	4.39	-	-	4.55	3.93
3. จริยธรรม	4.44	-	-	4.44	-	4.6	4.17	4.50	4.44	-	-	4.52	4.16
4. การเบียดเบียน	3.24	-	-	3.24	-	3.39	2.97	2.96	3.28	-	-	3.16	3.56
5. ความอดทน	4.42	-	-	4.42	-	4.64	4.03	4.67	4.39	-	-	4.51	4.07
6. ความยุติธรรม	4.20	-	-	4.20	-	4.47	3.90	4.54	4.23	-	-	4.42	3.72
7. ความเสียสละ	4.23	-	-	4.23	-	4.54	3.69	4.46	4.20	-	-	4.43	3.53
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจ													
8. วัฒนธรรมและประเพณี	4.38	-	-	4.38	-	4.54	4.1	4.67	4.34	-	-	4.52	3.88
9. การส่งเสริมอาชีพ	4.32	-	-	4.32	-	4.58	3.86	4.58	4.29	-	-	4.50	3.70
10. งานพัฒนาท้องถิ่น	4.39	-	-	4.39	-	4.47	4.25	4.67	4.36	-	-	4.51	3.98
11. การปราบปราม	3.71	-	-	3.71	-	3.9	3.38	4.00	3.67	-	-	3.85	3.23
12. การสืบสวนข้อเท็จจริง	3.82	-	-	3.82	-	3.98	3.55	4.08	3.79	-	-	3.92	3.49
13. การบำบัดทุกข์บำรุงสุข	4.37	-	-	4.37	-	4.57	4.01	4.63	4.34	-	-	4.49	3.95

ตารางที่ 12 ประเด็นการยอมรับของสตรีผู้นำจําแนกตามลักษณะการทำงานของสตรีผู้นำ (ต่อ)

ประเด็นการยอมรับ	ระดับการยอมรับ (ค่าเฉลี่ย)													
	ลักษณะการทำงาน ของสตรีผู้นำ	การขีดหุ่น		การขีดหุ่น		ปฏิบัติจํานรวม กับชาวบ้าน			ปฏิบัติจํานรวม กันเป็นคณะ			วิธีแก้ปัญหา ความขัดแย้ง		
		คําระเบียบ		คํอกฎหมาย		คิด เอง	ศสาน ความ คิด	ชาว บ้าน คิด	คิด เอง	ศสาน ความ คิด	ผู้ร่วม งาน คิด	หนี ปัญหา	ประ สาน แก้ไข	ตัดสิน ปัญหา
		ไม่ขีด หุ่น	ขีด หุ่น	ไม่ขีด หุ่น	ขีด หุ่น									
14. การบำรุงสาธารณประโยชน์ ด้านความรู้ความสามารถเฉพาะตัว	4.35	-	-	4.35	-	4.50	4.08	4.58	4.32	-	-	4.49	3.86	
15. ความรอบรู้	4.28	-	-	4.28	-	4.43	4.01	4.54	4.25	-	-	4.41	3.81	
16. ความสามารถ (ไหวพริบ)	4.35	-	-	4.35	-	4.57	3.94	4.71	4.30	-	-	4.52	3.74	
17. การรวมกลุ่ม (ประชุม)	4.23	-	-	4.23	-	4.44	3.85	4.46	4.20	-	-	4.42	3.53	
18. การสร้างบารมี (ความยำเกรง)	3.99	-	-	3.99	-	4.17	3.66	4.38	3.94	-	-	4.10	3.60	
19. การประสานงาน	4.57	-	-	4.57	-	4.63	4.45	4.79	4.53	-	-	4.61	4.40	
20. การพบปะประชาชน	4.34	-	-	4.34	-	4.61	3.86	4.67	4.30	-	-	4.53	3.58	
21. การจัดทำแผนงาน	4.24	-	-	4.24	-	4.35	4.06	4.46	4.21	-	-	4.36	3.81	
22. ความเด็ดขาด (การตัดสินใจ)	4.20	-	-	4.20	-	4.39	3.87	4.46	4.17	-	-	4.34	3.72	
23. ความใจกว้าง	4.20	-	-	4.20	-	4.43	3.77	4.63	4.14	-	-	4.37	3.56	
24. การควบคุมงาน	4.29	-	-	4.29	-	4.45	4.00	4.58	4.25	-	-	4.39	3.93	
25. การกระตือรือร้น	4.35	-	-	4.35	-	4.48	4.13	4.75	4.30	-	-	4.43	4.07	
รวม	4.21	-	-	4.21	-	4.41	3.91	4.48	4.20	-	-	4.35	3.80	

การทดสอบสมมติฐาน

จากผลการศึกษาดังกล่าวสามารถประมวลเพื่อนำมาวิเคราะห์สมมติฐานที่ตั้งไว้

2 ประการ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 การยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่นยอดเยี่ยมมีผลจากปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว ความรู้ ความสามารถเฉพาะตัว และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

จากผลการศึกษาถึงระดับการยอมรับบทบาทของสตรีผู้นำ ใน 3 กลุ่ม ของประเด็นการยอมรับ รวม 25 ประเด็น พบว่า ค่าเฉลี่ยทั้ง 25 ประเด็นซึ่งเป็นปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว

ความรู้ ความสามารถเฉพาะตัว และความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ภารกิจตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย จะมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.24 - 4.57 ซึ่งถือว่ามีความเฉลี่ยของการยอมรับในทุกประเด็นปัจจัยค่อนข้างสูง โดยประเด็นปัจจัยที่ได้รับการยอมรับสูงสุด ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถเฉพาะตัวในแง่การประสานงาน (4.57) และที่ได้รับการยอมรับต่ำสุดได้แก่ คุณสมบัติส่วนตัวในแง่การเบียดเบียน (3.24) โดยค่าระดับของการยอมรับที่อยู่ระดับ 4 จะมีอยู่ถึง 21 ประเด็นปัจจัย และค่าเฉลี่ยการยอมรับด้านคุณสมบัติส่วนตัวอยู่ที่ระดับ 4.20 ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจอยู่ที่ 4.20 และด้านความรู้ความสามารถเฉพาะตัวอยู่ที่ 4.28 ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า ผลการศึกษาสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1

ตารางที่ 13 สรุปประเด็นการยอมรับบทบาทสตรีผู้นำ

ประเด็นการยอมรับ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย
ด้านคุณสมบัติส่วนตัว						4.20
1. การสำรวจ	96	88	12	2	-	4.40
2. ความสุภาพอ่อนโยน	97	89	9	3	-	4.41
3. จริยธรรม	102	86	6	4	-	4.44
4. การเรียไร (เบียดเบียน)	38	53	47	39	21	3.24
5. ความอดทน	105	77	10	6	-	4.42
6. ความยุติธรรม	86	92	10	7	3	4.27
7. ความเสียสละ	82	93	10	13	-	4.23
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจ						4.20
8. วัฒนธรรมและประเพณี	97	85	11	5	-	4.38
9. การส่งเสริมอาชีพ	93	83	17	3	2	4.32
10. งานพัฒนาท้องถิ่น	97	84	15	2	-	4.39
11. การปราบปราม	48	70	56	23	1	3.71
12. การสืบสวนข้อเท็จจริง	58	68	53	17	2	3.82
13. การบำบัดทุกข์บำรุงสุข	93	91	9	5	-	4.37
14. การบำรุงสาธารณประโยชน์	92	90	10	6	1	4.35

ตารางที่ 13 สรุปประเด็นการยอมรับบทบาทสตรีผู้นำ (ต่อ)

ประเด็นการยอมรับ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่มี ความ เห็น	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	ค่าเฉลี่ย
ด้านความรู้ความสามารถเฉพาะตัว						4.28
15. ความรอบรู้	80	102	10	4	2	4.28
16. ความสามารถ (ไหวพริบ)	93	87	12	6	-	4.35
17. การรวมกลุ่ม (ประชุม)	82	88	22	3	3	4.23
18. การสร้างบารมี (ความยำเกรง)	58	99	28	7	6	3.99
19. การประสานงาน	119	74	3	2	-	4.57
20. การพบปะประชาชน	100	78	9	10	1	4.34
21. การจัดทำแผนงาน	82	94	13	6	3	4.24
22. ความเด็ดขาด (การตัดสินใจ)	77	96	15	8	2	4.20
23. ความใจกว้าง	78	95	12	12	1	4.20
24. การควบคุมงาน	78	102	15	3	-	4.29
25. ความกระตือรือร้น	88	94	14	2	-	4.35

สมมติฐานที่ข้อที่ 2 การยอมรับของชุมชนในภาวะผู้นำสตรีท้องถิ่นขอคีย์เยี่ยมเกิดจากความรู้ ความสามารถเฉพาะตัว มากกว่าความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ภารกิจตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

ประเด็นการยอมรับที่เกิดจากความรู้ ความสามารถเฉพาะตัว หมายถึง ประเด็นในด้านคุณสมบัติส่วนตัวจำนวน 7 ประเด็น และด้านความรู้ ความสามารถเฉพาะตัวจำนวน 11 ประเด็น รวมเป็น 18 ประเด็น ซึ่งผลการศึกษการยอมรับอยู่ที่ระดับ 4.28 ในขณะที่ประเด็นการยอมรับด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจซึ่งมีอยู่ 7 ประเด็นมีค่าการยอมรับอยู่ที่ระดับ 4.20 เมื่อคำนวณค่า T-test ในการทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่ม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ($t = -3.84, p=0.000$) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของตัวแปรทั้งสองกลุ่ม พบว่า ค่าเฉลี่ยการยอมรับในกลุ่มด้านความรู้ ความสามารถเฉพาะตัว (4.28) สูงกว่าค่าเฉลี่ยการยอมรับในกลุ่มด้านความสามารถในการปฏิบัติภารกิจ (4.20) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบประเด็นการยอมรับด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการกิจ
และด้านความรู้ ความสามารถเฉพาะตัว

ประเด็นการยอมรับ	ค่าเฉลี่ย	SD	t
ด้านความสามารถในการปฏิบัติการกิจ	4.20	0.622	- 3.84**
ด้านความรู้ ความสามารถเฉพาะตัว	4.28	0.585	$p = 0.000$